

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК П'ЯТИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
біля золотих воріт
Телефон редакції 1458.
Телефон контори 1069.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1910

на рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.	2 м.	1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплата на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 к., або по 1 карб. на протязі перш. шосто місяців.
Ціна „Раді“ за кордон: на рік 11 р., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закорд. платити передплачує газету через пошти, то платити за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.
За зміну адреси 30 коп.
(При зміні необхідно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі більші статі, до друку негодячі, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

3 приведу надісланих до газети привів редакція не ступється.

Простять авторів додержуватися кравопису „Раді“.

Умови друкування оповістки

За рядок петиту попередю тексту, або за його місце, платиться за перший раз 40 коп., а далі по 20 коп. За рядок петиту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітка, платити за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз.

Продовжується передплата на рік 1910
НА УКРАїнську
ПОЛІТИЧНУ, ЕКОНОМІЧНУ І ЛІТЕРАТУРНУ ГАЗЕТУ
(рік видання п'ятий)

РАДА

яка виходить у Києві що дня, окрім понедіків і двічі після свята, українською мовою по програмі звичайних великих політичних газет.

НАПРЯМОК ГАЗЕТИ НЕПАРТІЙНИЙ ДЕМОКРАТИЧНО-ПОСТУПОВИЙ.
Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції.
ДО СПІВРОБІТНИЦТВА в „РАДІ“ запрошено визначні літерат. і наукові сили.
РАДА має власних кореспондентів в Державній Думі, в Державній Раді, а також в політичних центрах Європи, у Львові, в Чернівцях і в усіх визначні містах України по сей і по той бік кордону
Що підписується на газету на цілий рік і випередити, платити відразу або по частках пізніше передплату (6 карб.), одержать БЕЗПЛАТНО Українсько-Російський словник В. Дубровського під редакц. Ів. Степанка. вид. „Час“ 1909 р., ц. 75 к. і брошуру Імператорської Академії Наук:
Объ отмѣнѣ стѣсненій малорусскаго печатн. слова. а також ЗА ДОПЛАТУ 6 рублів можуть одержати Словник Української мови, зібраний Редакцією журналу „Кіевскія Старина“, виданий у Києві в 1909 році під редакцією і з доповненнями В. Грінченка, в 4-х великих томах, що продается по кінтарях за 8 руб. без перенки (словник одержав від Рос. Акад. Наук премію ім. Костомарова).

Ціна „РАДІ“ з приставкою і пересилкою в Росії

на рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.	2 м.	1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплату на рік можна виплачувати частками в такі строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб.; в 3 строки: на 1 янв. 2 карб.; на 1 марта 2 карб. і на 1 мая 2 карб., або по 1 карб. що міс. на протязі першого піарича
Ціна „Раді“ за кордон:
на рік 11 руб., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 міс.—1 руб.
Коли закордонні читачі передплачують газету через пошти, то платять за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.
Зміна адреси—30 коп., артистам—безплатно.
(При зміні адреси—ТРЕБА подавати разом з новою і старою.)
ПРОБНІ ЧИСЛА ВИСИЛАЮТЬСЯ ДАРОМ.
Адреса редакції і головної контори: у Києві, Вел. Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт. Телефон 1458.

Передплата на „Раді“ на таких-же самих умовах, що і в конторі, приймається в Варшаві у власного агента Д. Степури. Нов. Світ. № 62, 26; у Києві: 1) в „Українській Книгарні“, Безаконська 8, 2) в Книгарні „Л. Н. Н.“, Із-Водомирська 28 і 3) в Книгарні Червоногородської, Фундулейська 4; в „Нам’яч-Подільському“, у комісіонера Д. Приходька: в „Інтернаціоналі“—Книгарня Лозинської, Проспект; в „Мілітантах“—Моравяк, 1. 6. Мосейко—Книгарня Лозинської, Проспект; в „Мілітантах“—Моравяк, 1. 6. Мосейко у д. Залізняка; в Одесі—у власного агента В. Вурчанюка. Конна, 19, кв. 10; в Полтаві—Книгарня Марковича, бульвар Котляревського; в Петербурзі—Книгарня Вольф; в Харкові—Укр. Кн. Рибна, 25.
Окрім того по всіх Товариствах „Прогрива“.
Редактор М. Павловський. Видавець Є. Чикаленко.

ГІГАНТ-СІ-НЕМАТОГРАФ ВЕЛИКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР 3-х з'єднаних біографів.
„Велика Оаза“, „The Royal Vio“, „Зв'язка“.
Парижської дирекції Jeanne Michel et Co.
Київ, Хрещатик № 58, другий поверх, пом. був. Індриженка.
З 30-го априля до 7-го мая, 1910 р. програма в 6-ти одділах.
Програма з 30-го априля до 7-го мая:
Одділ I. 1) ФІНІВІ ПЛАНТАЦІ (науковий чарівний краєвид з нат.). 2) ДОБРЕ НАМИСТО (мелодр.). 3) ВЕРДИНГТОРИС, АБО ІСТОРИЧНИЙ РОМАН ГАЛЛІВ (захоплююча драма).
Одділ II. 4) ЗАХОПАНЕ ПОДУРЖИЯ (фарс). 5) ГАЛОУЦІЯ П'ЯНИЦІ (душе комічне).
Одділ III. 6) ВОРОТТА БЕЗІСТІ ПРОПАШОГО (воєнський захоплююча драма).
Одділ IV. 7) ПОМСТА ІНДІЙЦІ (захоплююча драма).
Одділ V. 8) ГІЛНОТИЗМОР (комічний фарс).
Тільки Парижська дирекція може дати найкращу програму за найдешевшу плату. Ціна місц. од 5 к. до 40 к. Ложи од 1 р. 60 к. Під час сезону і в автраках грає флотський оркестр з 16 душ під керуєн. що п'ятниці нова програма.
від. кап. Ергалі. З пош. Дирек. М. Петяров.

В Одесі
передплачувати „РАДУ“ на таких-же умовах, як і в конторі газети можна у власного агента В. Буряченка.
У якого-ж приймуться на видання для за-... оповістки „Раді“.
Звертайтесь по адресі: Одеса, Конна, 19 кв. 10.

у ХАРЬКОВІ передплачувати „Раді“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, можна у власного агента В. Чепелянського, Нечетинська. буд. № 7, а також в „Українській Книгарні“, Рибна, 25.

у Катеринославі при книгарні Лозинської на Проспекті
відчинено відділ контори „Раді“, де приймається передплата частками на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також продаються окремі №№ в роздріб.
Д-р Черняк В. Житомир, 16. Прийому 9-12 та 5-8 жінки 1-2. Праниці (сіф.), вен., мочепол. (свед. гоін. звужень), пол. розот. Усі спец. метода гоін. Є ліжка в окр. помешк. міс-822-255
На увагу тим хто їде до РІВЬСРІ! ЛІКАРЬ М. І. Козловський, приймає хворих: Italia. Ospedaletti Ligure (presso Sanremo).

Перед з'їздом.

Наближається час слав'янського з'їзду, призначеного на сьогоднішнє літо в столиці Болгарії, Софії. Вже почалися деякі попередні наради, що до самого з'їзду і тих справ, які на йому мають бути обмірковані. І от цікаво порівняти сьогоднішній настрій серед новослав'янських сфер з тим, що було ще недавно.

Два роки тому, коли неослав'янство з'явилося на кону з великим галасом та надіями, саме тільки українське громадянство одностайно поставилося до його негативно. В російському поступовому громадянстві тільки окремі особи стали на таку ж позицію,—переважно в соціалістичних кругах; більшість же не тільки з надіями стріла новослав'янський рух, але навіть активно до його пристала. Думка була, що таким способом можна буде поправити і наші внутрішні міжнаціональні відносини, і престиж Росії за кордоном, між слав'янськими народами. Даремне українська преса і такі поодинокі російські органи, як „Русское Богатство“, застерігали проти новослав'янської „свистопляски“, даремне розкривали вони реакційні по суті заходи панів новослав'ян, що важили тільки на державне становище народів—нічого не посяло. Гешефтахери з російського і польського боку пактували між собою і вже ділили українців на шматки, закутувши в цю негарну гру і тих людей, що стояли проти надсильства, але не гаразд розуміють справу слав'янського єднання. Неослав'янам здавалося, що вони починають нову еру в слав'янському житті, і вони і в думках не покладали, що бучні бенкетні в Петербурзі та Празі були власне похоронним співом над їхніми щирими чи нещирими надіями.

Минуло не сповна два роки,—всього тільки два роки,—а вже історична Немецка думка поместила на новослав'янстві, розвіявши цілком його палкі мрії. Теперішні розмови перед з'їздом брешуть так мінорно, що як не можна краще показують ціну неослав'янським заходам. Російська дійсність показала, що навіть рівноправність для поляків—порожня мрія, і от тепер поляки вимагають тільки одного—простору для культурної роботи. Звичайно, що таке домагання в той час, як позакривано польські „Обшати“, як культурні товариства польські зникають за те, що осмілюються польської мови вживати—таке домагання має знадто серйозний, але разом цілком безнадійний характер. І що можуть обіцяти, що можуть забезпечити полякам російські новослав'яне? Певна річ,—нічого і сенсу, бо й самі вони не знають, що можна і чого не можна, чи й самі вони істнуватимуть завтра і чи можлива культурна робота на російському ґрунті. За таких обставин ніякого порозуміння бути не може між тутешніми слав'янами, а це неминує одбиватиметься на слав'янах закордонних.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

Новослав'янство видимо вмирає на наших очах,—умирає, навіть не викликаючи жалю до себе нігде, бо на гнилі підвалинах заснувало воно своє істнування. Замість справжнього слав'янської єдності й рівності воно сяєло розбрат і панування дужих, а це гріх непрощений.

дів з боку держави. Важання всіх краших умів світового прогресу винести спосіб зничити цю соціальну кривду не дали ніяких справжніх наслідків, хоч теоретично вже давно вказали на иний устрій соціально-економічного укладу, як на єдиний певний засіб.

Корінь протистіції, безумовно, в несправедливих соціально-політичних відносинах (що дуже обережно означив голова з'їзду д. фон-Дреп в своїй промові), а обумовленій ними некультурності людського громадянства.

Резолюції з'їзду з домаганням скасування „домов терпимости“ торкаються тільки тих форм, в які виділяється сучасна нам протистіція, але підкобного ігнорують причини цього сумного з'явища. Між тим, розглядаючи це з'явище можна тільки в зв'язку з загальним життям людськості.

„Я не Спіноза какою-будь, щоб вогами кривделя видфльваль“,—каже один Чеховський персонаж. І власне, до такої поважної праці „видфльвання кривделей“ зводиться практичне втілення тих частково корисних палативів, на які звертає увагу з'їзд в своїх резолюціях: всі оті „інспекції“, „Маяки“ може й користаті установи, але в погляді на глибший корінь протистіції—це, безумовно, тільки палативів. Про те в деякій етичній вазі не можна одмовити всім цим заходам: вони піднімають градус громадського інтересу до цього питання і повернуть течію громадської добродійності на нещасних „жертв общественнаго темперамента“.

Ми не залічуємо себе до категорії фаталістів та „зрешфривних“ скептиків з другого боку, але і не підносимося вище Архимеда і не силкуємося перекинути світ до гори ногами без точки опори. А цієї опори в нас і немає.

С. Дорош.

Над домовною Бориса Грінченка.

З Харькова прийшла телеграма: „Харківські українці технологи сумують по завчасній втраті невтомного діяча на рідній народній ниві Бориса Грінченка і спочувають його дружини в тяжкій горі“.

Ще телеграми з Харькова: „Гурток українців служби зборів південної залізничі висловлює глибокий жал в приводе смерті славного письменника і громадського діяча Бориса Грінченка і висловлює дружину покійного своє спочуття“.

Українська артистка Софія Тобілевич (дружина К. Карого) телеграфує М. М. Грінченкові: „Всім серцем спочуваю Вашому тяжкому горю“.

З Вознесенського рудника телеграфують: „Пекучий жал і сльози над сивою могилою великого учителя єднаємо з вашими“. Чепига і Черкасенко.

„Приєднуюсь до загального смутку України, що загубила найкращого з своїх синів, великого працюючого на ниві народній“. Сергій Палій.

З Дорпату пишуть: „З великим жалем свідомою частиною українського народу і ми, Товариство студентів українців у Дорпаті, зустріли звістку про те, що Бориса Грінченка вже нема між нами на полі культурно-національної роботи. Високошановний М. М. Грінченковий і всі рідні покійного висловлюють глибоке і щире спочуття. Голова Товариства В. Чеховський, секретарь Дм. Заушкевич.“

Українці з Мурованих Курилівців пишуть: „Просимо і наш голос приєднати до того загального смутку, що опанував українським громадянством через втрату Бориса Грінченка“.

З приводе смерті В. Грінченка львівська газета „Свобода“ пише: „Заслуги Бориса Грінченка для України невичайно великі. Він був одним з тих, що перші несли на своїх плечах всю працю відродження українського народу в Росії. І та важка праця завела його передчасно ще в силі віку, в 48 р. життя в могилу. І важкий болотий сум обгорнув цілу широку Україну. Львівська „Прогрива“ висловила з-за того жорту жалюво хоругви й видала посмертний оповістки. На домовину покійного зложено вінець з написом: Незабутньому борцю за визвоєн України.“

Від львівських українських товариств.
Земля нехай буде пером Многоазслушеному покійникові, котрого пам'ять в українським народі не вгине ніколи, якого ім'я історія відродження українського народу запіше між найліпших синів України!

В газеті „Кубанській Курьєр“ пишуть: „Всякому, хто хоч трохи знайомий з українським життям за останні 25 літ, ім'я Грінченка говорить дуже багато... Перед нами великий художник, талановитий критик і публіцист, учений язиківід і популярний громадський діяч...“

Вся його величезна робота йшла на благо рідної України і українського люду, він хучій бажав бачити свій люд духовно-сильним і могутнім. Вся його праця і бажання підігривались безмірною любов'ю до рідного краю, на служення котрому він оддав усе своє життя“.

На вшанування пам'яті Бориса Грінченка склали: Петербурзьке Добродійне Т-во 25 карб., видавництво Черевинського—10 карб., барон Штейнгель—5 карб., Полторацький—3 карб., А. Вязлов—3 карб., К. Малаховський—3 карб., Осюк—1 карб., Л. і В. Скрипники—10 карб., Григорович-Барський—3 карб. Разом 63 карб., а всього 273 карб.

Відгуки парламентського життя.

Трудовики подали протест по адресі Гучкова за те, що він не подав до імперського засідання Державної Думи докладу в справі законопроекта про смертну кару. Трудовики обстоюють за те, щоб цей доклад було негайно розглянуто.

Цими днями відбувається нарада думської опозиції в справі про тактику в Думі підчас обміркування філяндського законопроекта.

Поміж октябристів помічається невгода. Ліви октябристи, не задоволені з діяльністю фракції в Думі, а особливо—відношенням фракції до філяндської справи, обстоюють рішучо за скликання партійного з'їзду.

В коміях Раді.
Комісія Державної Ради, вважаючи на вимоги обер-прокурора синоду Лукьянова, зробила постанову, по більшості репресії на священників, поабавлений сану.

Член Державної Ради кн. Трубецький, не погоджуючись з тактикою центра Ради, вийшов з числа членів центра.

Член Державної Ради Мівен, будучи незадоволений тактикою правих в філяндській справі, відмовився бути надалі в групі правих.

Комісія Ради скінчила розгляд проекта про авторське право. Зроблено постанову, щоб вивуцати не тільки виплачували збитки, але й штраф в сумі до 500 карб.

Більшість комісії висловились за те, щоб авторське право вважати скінченим, коли нема спадкоємців, меншість обстоювала, щоб, коли не буде спадкоємців, авторське право належало Академії Наук.

В думських коміях.
Комісія в справі запитання до рурчила своєму голові зайняти в Думі, що вона одкидає розгляд питання по ст. 40. Постанову цю зроблено в зв'язку з питаннями про засоби, якіми можна уникнути розбоїв на Кавказі.

Докладником в справі запитання про виді школи обрано кн. Тенішова.
Одкунто запитання про вчинки голови новочеркаської судової палати Хлодовського та слідчого Лижина; їх обвинувачували в тім, що вони тенденційно впливали на свідків в справі про новоросійську республіку. Причина, з якої запитання одкинуто, в тім, що сенат уже визнав вчинки Хлодовського та Лижина законними.
Комісія законодатної ініціативи одкинула законопроект про збільшення штатів жандармських управлінь. По проекту було визначено потрібним 260.000 карб. на збільшення штатів жандармів по всій Росії. Мотив відмови—спокій і непотрібність часткового збільшення поліції до повної реформи її.
В бюджетній комісії визнано бажаним виготовити проект про асигнування 48 мільйонів карб. на збудування вагонів четвертого класу.
Фінансова комісія розпочала роз-

гляд законопроекта про податок на прибутки. Пропозицію націоналістів—одну третину проєкт до основи,—одкинуто. Прокрутється наложити податки на підприємства, що мають прибутку мінімум 1.000 карб.; платити податок повинні також і чужоземці, що живуть не менше року в Росії, удільне відомство, біржові товариства та церковні інституції.

3 газет та журналів.

«Добра й пожиточна річ оті виставки, що на їх тепер така мода по-веласи. До розуму вони людей доводять. Ось новоремесельський Меньшиков побував на виставці виставці дробини, надивився на качок, гусей, индиків та курей, і не то що порозумівшав, а одразу став філософом. Сталося це дуже просто. Як д. Меньшиков прожоговався по-між курей, гусей, качок то що, то скрізь йому вчувалося: «дарствуй і управляй!» Але д. Меньшиков сам зрікає такої великої чести, вважаючи, що йому далеко краще й корисніше бути вірним слугою в д. Суворина. Цю велику честь він радить взяти на себе «ближнім» своїм, бажаючи, щоб вони краще царствували над дробиною, а він натомість писатиме «Письма къ ближнім».

Думки д. Меньшикова такі геніальні, що ми боїмося їх переказувати, а подаємо в оригіналі.

«Въ самомъ дѣлѣ,—каже д. Меньшиков про дробину,—вотъ милая созданія, которыя просятся быть нашими подданными. Напримѣръ, курь. Чѣмъ это не пламя, надъ которымъ важнѣе можетъ испытать свои административныя способности и съ употребленіемъ въ сѣ большіе пользы?»

Яким же побитом д. Меньшиков дійшов до такої геніальної думки? А бачте, в чім річ. Немає розумних людей, над якими можна і варто було б царствувати. Навіть в редакції «Нового Времени» немає й жодного розумного чоловіка.

Позвольте—запитає д. Меньшиков,—гдѣ же ви видали разумныхъ людей? Я охотно завлазилъ бы, чтобы посматривать на вполне разумнаго человека. Что то вы прикидываетесь такъхъ вѣрными? (Михайло Осипович Меньшиков видно забув, що торік бачив Анатолія Івановича Саванка).

Слід хоч де-якого розуму—як достежив д. Меньшиков—мають на собі тільки ті, що жили спільно з усякою тварюгою.

Зміркувавши це все, д. Меньшиков каже:

«Для большинства людей, родившихся съ истинными власти, не лучше ли, въ самомъ дѣлѣ, не гнаться за эфемерными господствомъ надъ себѣ подобными, а выбрать подчиненныхъ менѣе брѣвотвѣдныхъ (якъ люди), болѣе благодарныхъ, менѣе одержимыхъ политическими мѣлкими? Если вы не Наполеонъ и не Бисмаркъ, то постояннѣе лучше кунуть себѣ маленькую територію и объявить себя царемъ надъ курами, свиньями, баранами, гусями».

Отъ чего значить побуждать у курятнику глѣзку одинъ раз! Побужае Михайло Осиповичъ вдуме, то може дасть Бог йому розум проясниться ще більше. Чого доброго він тоді не ухититься великої чести і сам объявить себе царем над индиками.

ПО РОСІІ.

— Сучасна статистика. За минулий місяць з 1-го по 30 квітня, по городах

„Громадянин республіки“.

Колішній Президент Північно-Американських Сполучених Штатів Теодор Рузвельт, за часів своєї подорожі по Франції в квітні цього року, в декількох містах на привітаннях людності одповідав надзвичайно цікавими промовами. Звітками про них, викладами їх змісту і трактуванням висловлених в них думок ще й досі переповнені всі французькі часописи. Найбільшу увагу суспільства і преси всіх напрямків звернула на себе промова Рузвельта в Сорбоні, в університеті, сказана ним 10 квітня і. ст. до студентів на тему „Громадянин республіки“. Ця промова зробила таке враження на студентів, публіку і вчених своїх змістом, сміливістю й новою думкою, ясністю й бадьорим тоном, повним певністю й віри в життя, що деякі ентузіасти надрукували одбитки промови в часописів і шляхть П, а деякі ділячі радять розповсюдити її плакатами по всій Франції. Навіть соціалісти й клерикали мусили примовчати з своїми недобрими почуттями до Рузвельта. В сій промові Рузвельт з американським простотою, щирістю й демократизмом висловився й про таке болізне питання, як націоналізм, і показав, що повинно вважатися за добрий здоровий націоналізм. Появилася вона і в російських часописах. Ми подаємо її зміст в скороченні, так, як її було надруковано.

Дивовижні асоціації ідей виникають у представника Нового Світу в отій одній в найстаріших наукових інституцій всього світу. Перед його очима виступають тіні могутніх королів, звятих лідарів, великих законодавців, богословів... Кризь порохових війн на його дивляться обличчя і промовляють про давні часи. І разом з тим перед ним товпляться тисячі студентської молоді, у якої наука теж, що еманіпація, і яка в тім і в другим бачить єдині способи визволення з рабства темного середньовіччя. Сорбонна була найславнішим університетом в середньовічній Європі вже в ті часи, коли ще нікому й на думку не спадало, що десь там існує якийсь

Росії винесено 43 смертних присуди. Виконано 11. Найбільше число смертних кар випадає на міста: Новочеркаськ і Севастополь—по три; Катеринослав, Ватка по два. На газети покладено такі карі: оптрафовано в Москві: „Столичную молву“ на 500 карб., у Києві копійчу газету „Огни“ на 200 карб., в Оренбурзі „Оренбургскій Край“ на 300 карб., в Петербурзі газету „Jurnal de St.-Petersburg“ на 1000 карб. В Казані оптрафовано редактора чорносотенної газети „Казанскій Телеграфъ“ на 150 карб., в Ярославлі редактора „Сѣверной Рѣчи“ на 300 карб., до винесення штрафу редактора д. Кузнецова арештовано. Накладено арешт на газету „Русское Знамя“ (редактора тягнуть до одповідальності по 3 п. 1034 ст.) і на журнал „Нива народная“. Припинено видання журналу „Новий Восходъ“. В Оренбурзі арештовано фактичного редактора „Оренбургского Края“ Петрова. Були редактора газети „Н. Русь“ Зайончковського та кореспондента газети присуджено окружним судом до арешту при тормі на три тижні кожного. Редактора „Нов. Времени“ М. А. Суворина тягнуть до одповідальності. (Н. Русь).

— Ціава справа. В Астрахані, як переказує „С.“, в одного замощного господаря, що дуже гарно жив в своєю жіночку, не було дітей. Довго міркували чоловік з жіночкою і, нарешті, вийшли пораду. На нараді вони рішили набити покійку, чоловік повинен був айтися з нею і коли буде дитина то її всиновить. Найняли вони молоду, гарненьку покійку. Господар почав залицятися до неї і мав успіх. Дівчина дала розписку, що майбутню дитину віддасть на всиновлення. Родився хлопчик. Ну, мила, дай мені дитину, й в мене краще буде. Дівчина одмовилася оддати дитину і перейшла на іншу квартиру. Подружжя рішило взяти дитину хитрощами. Чоловік прийшов до покійки почав розмовляти з нею і, поспівши її кудись, взяв дитину і втік. Дівчина вернулася і не знайшла дитину. Вона догадалася, що це її тимчасовий чоловік вкрад дитину і пішла до них. Подружжя одмовилося оддати дитину. Дівчина подала скаргу поліції, але вони показали розписку дівчини, що вона оддала дитину їм. Пройшло так чотири місяці. Раз дівчина здибала подружжя на гулянці і прикинулася байдужою до дитини. Ті дали дівчині дитину подержати на руках. Дівчина ввела дитину і втекла. Тепер має бути ціава судова справа, бо дівчина рішучо одмовляється оддати дитину.

— Втеча першодумця. З Пінеського завіданія втік бувший член першої Держ. Думи Куканов. Шукаючи депутата, поліція зробила трус в Архангельську: у вчителя міської школи Єрмоліна, власників будинків Лтмана і Шайкіба. Ві, у кого був трус, подали скаргу губернаторові.

— Перше мая в Москві. Першого мая в Москві не працювали на механічному заводі братів Вестінгауз, Ману фактурі Циделя, механічному заводі бр. Ровлей. В 12 годин дня припинили роботу кондитерські фабрики Абрикосова і Ейнем. На музюфактурі Губера на роботу вийшла частина робітників. Не було роботи в біль-

шости редакцій, так що 2-го мая багато газет не вийшло. Не обійшлося й без кумедних непорозуміння. Ракном призначено було гонки між Московію і Орлом. В двох місяцях городів, бачучи сигнальні червоні прапори, записали числа автомобілів, гадаючи, що на них ідуть забастовщики. (С. С.).

† Еліза Ожешко.

Телеграф приніс звістку, що вчора вранці вмерла в Гродні відома польська народна письменниця Еліза Ожешко. Покійна родилася 1842 року в с. Мильковщині, гродненської губ. 10 років оддала її в пансіон при одному жіночому монастирі в Баршаві. В цьому пансіоні училася здобувати тільки поверхову освіту. Вийшовши з пансіона, О. вийшла заміж за поміщика Петра Ожешко, і життя молодих мало відрізнялося од життя інших панських семей: воно проходило в забавках і веселогах. Але в 60-х роках в душі О. стався перелом, що мав аваяок з громадським рухом тих часів. Покійна облишила веселе життя, почала силу читати, аписуючи книги, і врешті розійшлася з чоловіком. Почувши в собі писемницький хист, О. взялася за літературну працю. З її творів першим побачило світ 1866 р. невеличке оповідання „Obrazek z lat glodowych“, де молода письменниця зразу стала на боці темних, вбогих, обездолеваних хлопців. В дальніших своїх творах О. також виділяла типи темного селянина, особливо селянина білоруського, душу якого і бит вона з любовію вивчила. Цей напрямок творчості зближує покійну письменницю з російськими народниками. Вона написала більше 60 романів і повістей, більшість з яких перекладено на французьку, венгерську, чеську, російську, єврейську і українську мови. Останній твір покійної — „Glogia wictis“.

ПО УКРАЇНІ.

У КИЇВІ.

— До похорону Бориса Дмитровича Грінченка. По останнім відомостям тіло Бориса Дмитровича Грінченка сьогодні має прибути в Волочиск. Взора на зустріч йому з Києва вийшли з вітаннями представники: од київського українського громадянства—І. О. Яновська, од видавництва „Вік“—С. О. Сфремов і од редакції газети „Рада“—М. П. Пилипович.

— Справа курстини Солнцевої. В Києві одержано звістку, що сенат затвердив присуд київської судової палати, яка на початку цього року засудила на три місяці до кріпости слухачку бестужівських курсів—Лку Солнцеву за „переховування“ цілком детальної української брошури.

— Випущено з тюрми С. В. Нечитайла. 1 мая вийшов на волю з арештанських рот колишній депутат другої Державної Думи, член української громади—Семен Васильович Нечитайло. Всього пробув він у в'язниці 27 місяців. 4 місяці—в повітовій тюрмі, 11—в Лук'янівці і решту в арештанських ротах. Тюрма дуже попу-

вала йому здоровля. Зосталося йому ще 4 роки поліцейного догляду. 4-го мая С. В. Нечитайло вийав з Києва.

— Холера. Київське окружне управління одержало повідомлення про два випадки слабування за холеру на Дніпрі. 4 мая в Катеринославському районі заслаб на холеру на бердині Гуревича, д. Соломаха. 5 мая о 7 годині вранці на пр. Амур заслаб робітник, якого зараз одправили в холерний барак.

— До одеської виставки. Міністерство доріг дозволило управлінню південно-західної залізничної асігувати 6.000 карб. на збудування павільона та на доставку експонатів на одеську виставку 1910 року. Павільон проєктував інж. З. Журавківський в російсько-скандинавському стилі. В йому будуть улаштовані оділи шкільної справи, побути служачих і ин.

— З приїту „Яслі“. 10 вихованців приїту „Яслі“ звернулися до Його Величності з проханням дозволити їм вступити на військову службу в казасійський залізничний батальон. Хлопці ті мають 17—20 літ. Завідуючий приїтом Гліко з приводу цього звернувся до київської губернської земської управи з проханням підтримати заходи агаданних вихованців „Яслі“; зазначаючи, що вони розпочали їх під його впливом.

— З урядових намірів. Губернатор затвердив на посаду голови бердичівської земської управи податкового інспектора д. М. І. Чеважевського.

— В духовній академії в цім році, на підставі нового статуту академії, мають залізати свої посади всі ті професори, що прослужили більше, як 30 літ. Таким чином київська академія повбавиться хутко таких своїх старіших професорів: автора відомої історії української літератури проф. М. І. Петрова (теорія словесности і чужоземної літератури), проф. С. Т. Голубова (раскол і сектанство), проф. В. Н. Малініна (російська мова і російська література), проф. К. Д. Попова (патрологія), проф. Н. М. Дроздова (латинська мова), проф. В. З. Завитівича (російська і загальна історія) і проф. І. Н. Корольова (грецька мова). Крім того, зроблено буде ще деякі зміни в програмі навчання в академії: скасовано буде кафедру чужоземних літератур і засновано шість нових кафедр: три по історії церкви—візантійської, славянської і західно-російської, дві по історії святого писма і, врешті, одна по патрології.

— Народа в справі реформи церковної школи. Зараз в Петербурзі відбувається нарада в справі реформи церковної школи. На цю нараду од Київщини поїхали архирей Павел і Н. А. Біагоровський.

— Начальники краю через київського губернатора звернулися до міської управи з пропозицією як найшвидше збудувати помешкання для учительського інституту, зазначаючи, що в тимчасовому помешканні інституту вчenni не може як слід провадитися.

— Педагогічний музей. В Києві одержано відомості, що цими днями Його Величність затвердив проєкт педагогічного музею, про заснування якого обдав д. С. С. Могилевцев.

— Знав холера. На заводі Зайцева (Кирилівська вул.) заслаб один ро-

бітник. Своїми ознаками його хвороба дуже нагадувала холеру. Слабого одвезено до Олександрівської лікарні, де він й помер. Проф. Високович установив, що робітник і справді помер од холери.

— Археологічні розкопки. Останніми днями спеціалісти-археологи розглядали уважно другу деревляну будівлю, одкопану на землі кн. Трубецької (на розі Трьохсвятительської і Володимирської вул.). На підставі тих частин будівлі, що одкопали до цього часу, пощастило скласти план її. Спеціалісти гадають, що це мусила бути будівля, призначена для військового помешкання або для якогось складу. Обидві одкопані будівлі мають примети 17 або початку 18 віку. На розкопках знайдено чимало черепків скляної та глиняної посуду і мідяні „гроші“ року 1731. Недавно розкопки на землі кн. Трубецької оглядав проф. М. С. Грушевський.

— В справі боротьби з холерою. Після того, як було одержано звістку про слабування на холеру в бахмутському повіті (на Катеринославщині) і в полоцькому пов. (в Вітебщині), д. київський губернатор запропонував місській думі вжити всіх потрібних заходів, щоб не дати холері розповсюджуватися в Києві.

— На окремій нараді, що відбулася цими днями під проводом голови київського з'їзда мирових суддів, і на якій розглядали питання про увільнення до строку ввізів, котрі відбувають кару в арештанських ротах, ухвалено дати волю скористуватися цим законом 31 в'язневі, скинувши їм 1/4 карі. Вільність цих в'язнів відбуває кару за грабiжі, крадіжки і т. ин.

— Пошесні хвороби. За час, з 25 квітня до 1 мая, в Києві та по його околицях були такі слабування на пошесні хвороби: на тиф заслабло 25 чол., на натуральну вісчу—5 чол., на дифтерит—24 чол., на шкарлатану—12 чол., на кір—8 чол. і на коклюш—17 чол.

— Базарні ціни. 4 мая по київських базарних ціни на живність такі були: м'ясо—17 коп., філе—30 коп., телятина—16 коп., свинина—18 коп., баранина—20 коп., огірки—25 коп. десяток, місячна редька—2 коп. пучок, салат—8 коп. за 10 кудинків, шавль—4 коп. за хунт і яйця—21 коп. десяток.

— З Київщини. За паспортів. Умансько-авенігородський з'їзд мирових посередників припоручив судовому слідчому 5 участка авенігородського повіту приятиги до судової одповідальності колишнього педидельського волостного старшину Андрія Самійленка за розтрату паспортів. Справа ця виникла так. Становий пристав 4 от. авенігородського пов., (робочий трус у селянина с. Моринцев Андрія Демченка, знайшов у нього чистий паспортний бланк. На допиті Андрій Демченко признався, що паспортів йому приніс рідний брат Муцій, а той окаяав, що бланк дав йому потайки старшина Самійленко, як він лагодився виїхати в Америку. Інші селяне, будіи бігом, теж дістали такі паспортів. Опісля цього було перевірено всі книги в повітовому казначействі

жисті і Сорбона. Було б величезною помилкою для нації по рабському копіювати другу націю, переймаючи у неї все, але ж це більшою помилкою і доказом духовної убогости було б і те, коли б нація лякалася науки од другої нації і пристосування чужих здобутків до умов свого національного життя. Нам, мешканцям Нового Світу повинно сидіти у ніг старого великого Гамаліла, навчителя апостола Павла. Коли у нас є щось прирощене, то ми, слухачи науки старого Гамаліла і потім переаосаючи її в своє життя, зможемо показати світові, що скромний ученик Павел може зробити успіх вгодом і великим учителем—апостолом Павлом.

Сьогодні я казатиму вам, добродію, про обовязки громадянина республіки,—тема дуже важлива для вас і для мене, і для моїх земляків, бо й ви, і ми громадяне великих демократичних республік. Демократична республіка, подібно вашій або нашій, це спосіб повного здійснення власті самісіньким народом а для народу, це найбільший з місимих соціальних експериментів, який може одчасно послужити і добру, і злу. Успіх наших двох республік буде славою всієї людскости, наше пораження—не величезне нещастя, яке доведе до розпуску увесь світ. Для нас з вами питання про сутність громадянина через це саме має надзвичайну вагу.

При янших формах правління, коли править один або декілька людей, дуже важливими будуть відбіоности правителів. Коли особові владі цих урядовців будуть доволі високими, то відбіоности середнього громадянина не мають великої ролі в досягненні кінцевих результатів—в витворенні національного типу. Інша річ в республіках: у нас кожен середній громадянин, кожна середня громадянка виконують обов'язки і в щоденній житті, і за часів тих політичних кризисів, які кличуть до героїзму. У нас од середніх громадян залежить все добро республіки. Річка ніколи не може текти вище свого джерела. А головне джерело національної сили й слави міститься в середніх громадянах нації. Через це рівне середніх громадян-державців повинен бути як мога вищим.

Щастя республіки, коли більшість правителів належить до того гурту, який тут так гарно репрезентовано, і коли ці правителі мають співчуття в масах і держать високі ідеали. Ви й одібно вам пробуваєте в особливо сприятливих умовах. Ви маєте можливість працювати над своїм духовним розвитком. У вас для цього є більш вільного часу, ніж у більшости владних ривеніків. Вам багато дано, а вас повинно багато й спитатися...

Найбільш за все культурна людина повинна стеретися, щоб у її душі не залізла цинічне ставлення до життя, коли все одно, що добро, що зло. Було б найсумнішим з'явцем стрінути життя несерйозно, з аубооскальством. Багато людей переповнені самозадоволенням через свій цинічний настрої. Вони звичайно глумляються з того доброго, що чинять инішні, чого сами вони й не міркували робити. Нема нічого гідного, як погордливе, глумливе та владрадне ставлення до тих, хто просте до вищих ідеалів і чий благородні стремління не кінчаються успіхом. Цинічний образ думання і маєра мови, готовність критикувати працю, якої сам критик ніколи не пробував зробити, духовна оддаленість, що ніколи не хоче доторкнутися до життєвої реальности—все отсе свідчить не про багатство натури, а про її убогість. Роль такого критика-циніка дуже легка: ще легкою може бути хіба тільки роль того, хто глумує і з ідеаліста, і з самого критика.

Вірити треба не критикам, а тим, хто вавше пробував на арені боротьби, чие обличчя вкрите пилом, потом і кривавицею, хто славно, як лідарь, бореться, хто, спиткувшись, підводиться і йде вперед, твердо памятаючи, що без помилки немає успіху; треба вірити тим, чия душа наповаена ентузіазмом, захватом і чуттям самопожертви, хто волього себе оддає високому ділові, хто при удачі має триумф, а при невдачі—замість селарі, бє своїми сторонниками, хто ніколи не обере собі місця посеред боаяких душ, що не знають ні поражки, ні побіди!

В демократичній державі не повинно бути місця для боаяких душ, для плохих громадян. Той, хто не

чинить зла тільки через брак сміливости або через брак активної сили вважал, той нам не потрібен, бо він імунізований разом і од високих чинків, і од добрих діл. Громадянин республіки повинен уміти стояти за свої ідеї!

Франція подала світові багато уроків, багато прикладів. Серед них я зазначу один. Франція показала одлу прикладів, що високий рівень розумового розвитку краю цілком погоджується з гегемонією в війнах і війнах. Одвага французького воєна в середині війні здобула собі такої слави, що стала промовкою. За той же час французька мова заланувала по всій Європі. Рівночасно гегемонія Франції в справах війни і в літературі виявила себе хоч би в тім факті, що найкращий і найраніший шедевр європейської літератури—шедевр „Пісня про Роланда“—належить французькому епосу, який вславив волювичі події кращого з витязів Карла Великого, що поклав своє життя в гурті в багатьма перама в Ронсевальській долині.

Громадянин республіки повинен бути готовим послужити своїй країні в роки війни, коли тільки в тім настане потреба. Е філософія, що висловлюється проти всякої війни. З ними можна згодитися, коли вони виявляють своє обурення проти несправедливої війни. Війна—страшна річ, а несправедлива війна—де алочия проти людскости. Але ж війна алочия лише постільки, постільки вона несправедлива. Потрібно вибрати не між миром і війною, а між справедливою й несправедливою. Треба ставити питання так: чи така то війна в оборону права й справедливости? Як так, то мужий народ скаже: „Добре!“, чого б це не коштувало. Повинно напружити всі сили на те, щоб одкинути війну, так само, як у власній житті кожна чемна людина вживає воих заходів, аби уникнути сварки. Але ж ніяка поважача себе людина, ніяка поважача себе нація не повинна спокійно коритися кривді й несправедливости.

(Кінець Сергія)

Подав Сергій Павленко.

і у волості і виявилось, що не вистачає 21 папюрта.

— **Илад.** Цими днями в м-ку Ружині, скварського повіту, в садибі М. Ловдона, на чиневій землі поміщика Злотницького робітники, копаючи город, знайшли чимало стародавніх срібних грошей в ремінному мішечку, що вже спорохнів. Є там австрійські, пруські та польські гроші 16 століття. Вільших монет таких, як наші карбованці й полтинники—скільки десятків, а дрібніших—штук 500. Гроші в землі пошукували, але можна добре розібрати між ними гроші часів герцога пруського Альбрехта 1525 року, англійські гульдени Фердинанда II та польські гроші часів Сігізмунда Августа.

— **3 Волин.** „Лінарство“. В с. Княпині померла селянка Марія Мазанек, 35 років, написавшись трави „білини“, якою вона хотіла позбавитися вагітності.

— **3 Поділля.** Лихо од птиці. З с. Писарівки-Гульвельської нам пишуть: „Напало нам ліхо, та ще й таке що трудно йому раду дати. По наших садах, та по придорожніх осокорах повиводилося сила ворон. Цілими хмарами налітають вороги на яровий хліб і вишуть його. А щоб шкідливих птахів знищити, то у нас на це не анайшлося ще ніякого способу. Мабуть не стало-б пороку зо всього м-ка Калинівки, як би рупніями наші мисливці захтіли однакити сарану.“

— **Заробітня плата.** Гірка тепер поденщина нашим людям—скаржитися нам парубок з с. Писарівки-Гульвельської, виницького повіту. Дадуть тобі оту вошчану сороківку (20 коп.), за цілий день і не знаєш, що і купити за неї. Не один з наших хлопців хотів би піти куди в город на службу, але кожному вириватися страшно. Страшно, бо бачать, що деякі з наших, що вже покуштували городських зарібків, таки додому вертаються і особливою добра не приносять, хіба тільки який недопоміжний панський піджак. Віда та й годі!“

— **3 Холмщини.** Холмська залізна дорога. Газети сповіщають, віби гурт капіталістів просить у міністерства дозволу на акціонерне товариство, щоб прокласти нову залізну дорогу на Холмщині. Головна коли йтиме від австрійської границі через Замостє і Красноставу а од Красностави до Реювєць. Друга колія піде од Замостє на Грубєшів і до Володимир-Волянського.

— **3 Чернігівщини.** Велика пожема. 8-го мая в с. Анисові, чернігівського повіту, горіло аж 17 клунь а одна хата. Діти в клуні смалили цигарки й авідіяла зайнялася.

— **Курси.** 1-го мая в Борані відкрились земські шотоводні курси. Кінець їм буде 15 мая. 15 мая почнуться сільсько-господарські курси і скінчаться вони 1 юля.

— **3 Податчини.** Сельсько-господарське товариство. В с. Засуллі, лубенського повіту, цими днями заснують сельсько-господарське товариство, статут якого уже затвержено полтавським губернатором. Під статутом підписалось до 40 чоловіка селян, місцевий під, участковий агроном. Щоб як найбільше преднатити членів до товариства, вступна плата встановлена—50 коп. і річна членська вкладка теж 50 коп. Хто заплатити разом 10 карб., той буде членом назавше.

— **Врожай буде.** З с. Яресьок пишуть. Сього року в нашій околиці повинен бути врожай дуже добрий. Жито на зріст має вже більш чим у поле чоловікові і починає викидати навіть волос. Яровина теж дуже добра. В деяких місцях овимину доводилось скошувати та спалувати, бо починала через дощі підгнивати коло коріня. Садовина цвіла теж дуже рясно.

— **Трус у криміналі.** В Кременчуці, в книжній крамниці Т. Каменецького зробили трус і забрали багато книжок. Після цього губернське начальство, на основі побільшеної охрانی, закрило зовсім крамницю.

— **3 Харківщини.** Зменшують служачих. В управлінні південних („Южних“) доріг зменшують штат служачих на цих залізних дорогах.

— **3 Катеринославщини.** Висидка. Міністр внутрішніх справ звелів вислати в катеринославської губернії—бачмутьського присяжного адвоката Грузенберга. „Од Н.“ зауважують, що Грузенберг був виборщиком до перших двох Державних Дум. Окрім того йому заборонили в'їзд до столиці.

— **Катеринославська встанда.** Вчитель малювання А. З. Гаскевич, з г. Умані, посилав на катеринославську виставку малюнки українських меблів, моделі санок, возів, кавлів та інших селянських виробів усяких часів.

— **3 Херсонщини.** Штраф на газету. Херсонський губернатор оштрафував редактора-видавця „Херсонської газети“ д. Рабновича на 500 карб. а зміною арештом на три місяці. Кара ця впаде на газету, як переказують „Од Н.“, а передрук листа Л. Толстого до В. Короленка. Редактор штрафу не заплатив і сидить під арештом.

— **Батько-звирь.** У г. Миколаїві старляр Терновий занасидував свою рідну 12-літню дочку і довго жив з нею. Дівчина мовчала, бо боялась батька. Якось дізналась про це родичі і Тернового тепер арештували.

Українці на чужині.

— **3 життя української колонії в Харбині.** Українські інституції таки на території України пробувають в кращих умовах, ніж ті, що заснувалися

на чужині; їм ближче до Києва, авідки можна здобувати книжок, піснелекторів, артистів і т. ин. І в Харбині прийшлося якось на думку запрохати з Києва до Харбина лектора по історії укр. літератури, а також для того, щоб познайомити в харбинських українців з сучасним життям на Україні. Але виявилось, що така розкіш для харбинців занадто дорога. Таким чином, харбинські інституції мають велику шкоду через брак провідників.

За три роки існування українського клубу в Харбині діяльність його, врешті, зійшла ні нащо. Клуб не має навіть свого помешкання, а живе в сусідах. А тим часом діяльність його перших років лунала на увесь Схід. Успіх в праці клубу захожував до роботи не тільки членів української колонії в Харбині, яких на самому початку пристало до організації більше, як 200 чоловік, але й лінійні гуртки Кат. Вост. залізничної охоче ваялися за улаштування усяких вечірок та вистав. Улаштування вистав на побільшення фонду пам'ятника Т. Шевченкові великий вплив мало й на другі українські організації Далекого Сходу. Взагалі українських вистав було дуже багато і вони мали чималі успіхи.

Українські вистави й концерти одразу показували, що нова організація в Харбині має не аби яку силу й чимало людей, охочих до праці. Цініше тільки виявилось, що деякі з цих „українських“ діячів мали рекламну охоту до праці, а не ідейну! І треба сказати, що ця реклама охота до української праці зловбула декому „извітність“ на всю округу.

Українською літературою ці діяти не цікавляться. Трапляється бачити, що деякі аматори охоче заглядають в „Раду“ тільки в одній „Театр і музика“, а харбинські любителі й цього не роблять. Але не вважаючи на це, треба сказати, що і ці діяти багато дуже положили праці і праця ця не пройшла марно. З народженням української організації, яка потім зробилася клубом, зібралось до купи ті українці, які шукали змоги бути користними українському рухові.

(Од власн. кор.)

3 життя „Провіт“.

— **Ліквідаційні збори нівської „Провіт“.** На 14 мая в помешканні українського клубу на 7 годі вечора рада т-ва „Провіт“ запрохує членів т-ва на збори а приводе обміркування справи а ліквідацію т-ва.

— **В нівській „Провіт“.** Призначені на сьогодні ліквідаційні збори видавничої комісії по незалежним причинам одоують на деякий час.

Справа з пам'ятником Т. Г. Шевченкові.

Т. Г. Шевченкові. Полтавська губернска земська управа повідомила об'єднаний комітет, що член полтавської управи Г. А. Данковський зібрав на пам'ятник Т. Шевченкові—1019 карб. 87 коп. На підставі § 12 така сума грошей дає право д. Данковському бути дорадником в об'єднаному комітеті.

Справа Тарновської.

4 мая коло будинку, де відбувається суд, зібралось дуже багато людей. Бажачи попасти в суд, вони так почали тиснутися, що багато жінок придали їм і ті почали кричати. В цей саме день виступав з промовою оборонець Тарновської, знаменитий італійський адвокат Веккіні. Його промова була справді дуже гарна, але в ній помітно було відсутність глибокого змісту.

Оборонець говорив, що Тарновська попала до чоловіка-султана, який любив розпустне життя, то й не диво, що вона, живучи в таких умовах, заслабла на істерію. Далі промовець говорить проти тих, що обвинувачують Тарновську, „заковану в кандали жінку“.

ТЕЛЕГРАМИ

(та останні вісти з газет).

Перевоз тіла Б. Д. Грінченка.

(Од власного кореспондента).

ВІДЕНЬ, 5. Вчора прибуло сюди тіло Б. Д. Грінченка; у Волочеську має бути 6 мая.

Смерть Е. Ожешко.

ГРОДНА, 5. Вранці померла славновісна польська письменниця Еліза Ожешко.

Справа Гучкова і Уварова.

ПЕТЕРБУРГ, 5. В окружному суді, без участі присяжних засідателів, розглядалась справа про поєднанні годови Державної Думи Гучкова з депутатом графом Уваровим. Суд засудив Гучкова до кріпості на місяць, а Уварова на два тижні до арешту на воєнній гауптвахті.

Фінляндська справа.

ПЕТЕРБУРГ, 5. З височайшого навазу сеймові матеріали а приводе фінляндського законопроекту буде прислано в Думу.

Фельдмаршал Д. А. Мілютин в листі на ім'я одної високопоставленої особи, вастерігає урядові сфери, що фінляндський законопроект—небезпешний.

Вівство підполковника.

КАЛУГА, 5. Вбито на балконі

свого дому командіра першого артилерійського парку, підполковника Подгорського.

Смертні мари.

ХАРЬКІВ, 5. Повішено сімнадцятилітнього Бреславця за напад на банк дрібних промисловців та Кравцова, засудженого за участь в розбоях.

Студенти-грабітелі.

МОСКВА, 5. В воєнному суді розглядалась справа двох студентів одеського університету—Усатова і Ржепшевського, що пограбували опереточну артистку Шорвікову. Усатова засуджено до смертної кари а постановою просити про полегшення кари, а Ржепшевського до вічної каторги.

Трусі і арешти.

МОСКВА, 5. Після трусу, що нічого не викрав, в Москві виспаяють одинадцять студентів.

ПЕТЕРБУРГ, 5. В варшавському товаристві „Образованіє“ зроблено поліцією трус, після чого арештовано всю раду товариства.

Потрушено також редакцію журналу „Єдинство“, конфісковано торговельне число і забрано дозвіл на видавничий журнал.

ЛІВАВА, 5. Вчора арештовано 9 душ, що зібралось на нараду по справах місцевої соціал-демократичної організації. Забрано важні документи. В зв'язку з тим в місті почались труси та арешти.

Наслідки ревнії сен. Гаріна.

МОСКВА, 5. Сенатор Гарін закінчив свідство про зловживання в інтендантстві.

Доклад про зловживання наісано на 500 сторінок.

Вступне слово до доклада написав сенат Гарін; воно подає історичний огляд зловживаннів у інтендантстві.

„Вже при Петрі—підприємство в справозданні,—були інтенданти казнокради; з того часу хабарництва там не припиняється.“

Господар одної великої фірми заявив Гаріну, що батько його ще під час севастопольської війни платив інтендантам „Батьки нам заповіли платити, але раніш чиновники брали одноразовими хабарцями, а тепер вимагають жалування та процентів.“

Промисловий з'їзд.

МОСКВА, 5. З'їзд промисловців учора закрався.

Представник одеської виставки запросив всіх членів з'їзду завітати на виставку.

З'їзд постановив прохати дозволу на ввіз цукру, цукерки, цементу та лісного матеріалу на Балканський півострів.

Союзнницькі справи.

ОДЕСА, 5. Всі монархічні організації постановили виключити графа Ковалевича з своєї громади.

Літання.

МОСКВА, 5. Вчора Уточкіну літання вдалось найкраще за всі діні. Літав він один раз 12 хвилин, пролетівши 15 верстов, не вважаючи на вітер.

Літання його а пасажирями не вдалось.

Царь подарував на аероплан Попову 3000 карбованців. Всіх жертв аіраво вже 6000 карб.

Всім авіаторам, що брали участь в минулому літання, видано височайші подарунки.

ОДЕСА, 5. На другий день літав тільки один Катанєо. Найвище підіймався вгору на 35 метрів. Держався в повітрі 5 хвилин.

Холера.

МОСКВА, 5. Помер від холери слуга бактеріологічного інституту Кулемін.

Всяні звістии.

ПЕТЕРБУРГ, 5. В ювії буде випущено нові двадцяті-п'ятирублівкі а портретом Імператора Олександра III-го.

Головний штаб видав циркуляра про зменшення числа генералів, в якому наказує провводити в генерали навіть при виході в одставку тільки тих штаб-офіцерів, які мають гарну атестацію.

Одкривалась вчора славянська нарада. Були: Хомяков, Маклаков, Бобринський і Дмовський. Народа почалась з питання про школи в Польщі.

„Русск. Знам'я“ вимагає, щоб Гучкова оддано було під суд за посилку телеграми англійському парламенту а приводе смерті короля Едуарда.

Гурток статистиків виїхав на Далекій Схід для дослідів амурського краю.

За мордоном.

БЕРЛІН, 5. Імператор Вільгельм виїхав в Лондон вчора на похорони короля Едуарда.

ЛОНДОН, 5. Домовину з тілом короля однесено в Вестмінстерський залу. Спереду йшов архієпископ Кентерберійський. За труною несли на подушках корону, скипетр і державу. Потім йшла королева Олександра поруч а королем Георгом, ліворуч королеви йшла Імператриця Марія Федорівна. Архієпископ сказав надгробне слово про значіння короля для Великобританії.

ЛОНДОН, 5. Прибули на похорони король грецький і еспанський та принц Генрих пруський.

КАНГОР, (штат Огайо), 5. На фабриці блих стався великий вибух вбито 20 робітників, ранено коло 300 душ.

ВАЛЕНСІЯ, 5. Коли прибув в Мад-

риду депутат Сарано, в місті почались великі демонстрації. Поліція, в яку кидали камінням, стріляла і ранила скілька душ. Багато покалічено народу в юрбі. Вбито кинжалом поліцейського офіцера і багато арештовано. Пізно вже вночі все заспокоїлось.

ТЕГЕРАН, 5. Хліба в місті дуже мало; між городянами—заколоти. Хліба бракує головному чином через те, що курди—розбійники поробили застави між Тегераном та Сулдуаом і не дозволяють ввозити хліба; багато також вивезено хліба в північний Курдистан для турецького війська.

БУДАПЕШТ, 5. Юрієковський російського консульства Дуван Петрович попав якось під автомобіль і його дуже тяжко ранено.

Бібліографія.

Нові видання „Українського Учителя“.

Недавно симпатичне по своєму напрямку видавництво „Український Учитель“ випустило в світ серію дешевих книжечок, яка складається з таких десятих номерів: № 22 „Телесик“, народна казка. Зредагував Б. Грінченко; № 23 Г. Андерсен „Погане каченя“, казка. Переклала М. Загіря; № 24 Вр. Грімми „Хатка коза“, оповідання. Переклала з французької мови С. Русова; № 27 С. Черкасенко „Яма“, оповідання; № 28 Л. Глібов „Вайкарський дарунок“, збірка байок; № 29 Юр. Сірий „Дивні рослини“; № 30 Гр. Шерстюк „Про зооулю“; № 31 Юр. Сірий „Світлова подорож крипльни води“.

Всі ці книжечки мають на меті того невеличкого грамотія, того, мовля, „єдиного оть малых сих“, а спокую якого евангеліє обіцяє відому тяжку кару. Через це редактор дитячих книжечок ніколи не повинен забувати свою а громадського погляду відповідальну а велику роль. Діти—чиста надавчачно чулливий; вони не придбали ще той поважний звичай дорослих—почитувати“ і зараз же забувати. З сторінок книжки багато доброго і лишого може перейти в дитячий світогляд і, не зустрічаючи в нерозвиненій свідомості малих людей критичного відношення до себе, укладається там здебільшого відпоукданно до одного тільки критерія: задоволення і невдоволення, який не завжди відповідає критерію доброго і лихого, правди і кривди. От через це редактор дитячих ваданнів конче потрібен не аби-який педагогічний такт і кладове знання та розуміння дитячої психології, щоб на родовому ґрунті душі малой людини не посіяли кужілю і не написали на цій справжній tabula rasa чогось такого, що мало б а громадського погляду зовсім небажаних наслідків, готуючи тих „шкрудців гліллям вна“, що так обурювали Івана Барилчєнка а „Суєти“ Карпенка-Карого.

„Український Учитель“, на нашу думку, гаразд виконав своє завдання, давши в своїй серії дитячих книжечок цікавий і гарний матеріал в зрозумілій формі для читання дітям, і через це, ми певні, громадянств українське не „жерновом осельським“ привітає і подякує його за цей дарунок. На №№ 22, 23, 24 і 28 ми не будемо зупинятися довго: все це реці добре і з хорошого боку відомі, а імення авторів, перекалчиків та редакторів мають бути їм найкращою рекомендацією. Гарше вражіння роблять також казка А. Додє „Дядькова коза“ і оповідання С. Черкасенка „Яма“. Оповідання ж д-ки В. Лебедової „Урятувала“, на нашу думку, не варто було б видавати. Написано його блідо, схематично і одбиває воно в собі художню правду в такій мірі, як і ті смішні задачі по недоліх підручниках, що вражають діть своїми чудернацькими відповідями (напр., на полі пасеться 118^{3/4} вівці і т. ин.) одбивають в собі життяву правду. В оповіданні д-ки Лебедової маємо такі ж самі дрібї, такі ж самі недоліди а художнього погляду.

Останні три брошури (№№ 29, 30 і 31) складають з себе науковий відділ дитячої серії „Українського Учителя“. Значайна річ, що і наука цих книжечок цілком „дитяча“; формою своєю вона нагадує казку, а змістом наближається до рівня розуміння малодого читача, зупиняючись здебільшого на конкретних подіях і не завдаючи йому муки абстракціями. Кращими книжечками ми вважаємо: Юр. Сірого „Світлова подорож крипльни води“ і Гр. Шерстюка „Про зооулю“. Третя з цих книжечок—Юр. Сірий „Дивні рослини“—зовсім слабенька, про коковсі пальми, кофейне дерево, шоколадне дерево та чайне дерево небагато відомостей дасть вона дітям, а такі, напр., сентенції, як кофе—„напиток дуже смачний і поживний“ (ст. 12), „хто не пожалує грошенят, то може і в нас купити собі таку шоколадку, бо розовзять ту ласощ по всіх усяках“ (ст. 12—13) і др. також не багато цікавості надають цій брошурці д. Юр. Сірого.

Книжечки дешеві; коштують 1—4 коп. Лишається побажати тільки, щоб вони потрапили до рук тому читачеві, для якого і призначені.

П. Є. Тро.

Леонид Пахаревський. Буденні оповідання. К. 1910 р., 118 стор., ціна 40 коп.

Кращого заголовку до збірки оповіданнів молодого письменника і не можна бажати. Майже всі оповідання

присвячено все одній темі, скрізь трактують одне і те саме питання, і при тому так ясно виступає основний мотив, що а по-за образів середньої художньої вартості й сили виступає суцільна, стала й певна творчість письменника; певно закреслюється й вимальовується все ясніше те, що зветься „обличчям письменника“. Увага автора не стрибає від одної події до другої а біжучої хвилі, не спокуюється привабливими сюжетами, випадками, але а них вибирає тільки ті, що дали б змогу анов і знову підкріпити ту саму думку або поширити й поглибити її. Такий напрямок творчості користний, бо звичайна, от собі, проста істина (в даннім разі: вплив буденщини на душу людську), занедбана таки через свою буденність, вбуває слухності й пекучості та будить душу до активного відношення до неї. А такі автори, як Л. Пахаревський, хоч і не бласкучі художники, увіходять в історію літератури, як в історію ідей.

Л. Пахаревський майже не відступає від своєї теми ні в одному з оповіданнів, а коли трапляються в збірці такі річи як „Батько“, то в них легко побачити лиш другу частину основної ідеї „Буденних оповіданнів“, власне її антитезу, позитивний вихід а проклятої, страшної, сірої дійсності—признання необхідності боротьби з темними силами життя та віра в світлу будучину, що має вирости на ґрунті свідомої боротьби й праці. Цей вихід в обіймів темних сил життя, світла сторона в думках і діях героїв Л. Пахаревського виходить у автора якось блідий. Менше хисту й чуття виявляє він, коли переходить від чорних фарб до світлих, і більше вражає образ впливу буденщини на людину, ніж вказівки автора на вихід а неї.

Яку користну, добру працю не веде людина, а довгий ряд однакових днів таки сушить душу і родиться анервія в ідейній роботі, в людях і в собі. Навіть така морально дуже людина як Олеся („Довгий рад днів“), що „пішла сюди, в школу, забула, поховала тут під низеньким соловком власне часта, молодість, усе, усе“...—не може витримати одноманітності щоденної праці; хочеться їй побачити широкі простори, назвати того життя, що йде прискореним темпом, „втекти, втекти далеко-далеко, на край світу полинуть, переубуть щось нове, гарне, грішне, веселе, якравел! До-охочу написити нового життя, втомитись ним... потім знову повернутись сюди, в школу“... Але це ж мрія про часта, так вона мріє й зостається а, життя наше сиренське“ приковує все до одного місця. І таким людям, як Олеся, дійсність усміхається іноді, розкриваючи в дрібних фактах відріаді з'являча життя, обіцянка на краю будучину. В стомленій душі розжвєрюється віра і дає спокій, упевненість,—тоді довгий ряд холодних днів не таким страшним уже здається.

Під вплив буденщини людина попадає зовсім для себе непомітно і починає те тільки тоді, коли немає надії на вороття—доводиться втішатись так, як Олеся, або Софія Петровна („Тихеньке життя“), котра вважає догляд за дітьми своїм вищим частям і обов'язком. І вона не жалкувала, бо не зауважила, не помітила тієї великої втрати. А чоловік її погрібував запалу юнацького, огню для своєї душі, для енергії в літературній праці; спокій жінчин, її упевненість матері, що всю себе віддала виконанню дітей, не задовольняють його, бо „Часами—каже він,—мене рішучо тягне до себе те яскраве, чудове, живе життя, коли людина забуває себе, власні муки, болячки та радощі і йде... під прапором загального часта“ (ст. 32). Так і не повернув він її ніколи „на старий лад“ юнацьких років, бо виконання дітей тривало аж до самої старості. Проте він до кінця своїх днів зберіг юнацький запал і черпав його а портрету своєї дружини тих часів, коли вона ще не загасила палких порывів.

Маленький актор Вася певен, що йому треба тільки раз насмілитись, щоб довести всім, що з нього добрий артиста... Що власне треба зробити, Вася собі докладно не уявляв, але знав, що насмілитись треба, зробити рішучий виступ, перед товаришами, щоб його визнали за людину, щоб до нього вернулася вся поезія життя, яка у нього живе тільки уривками гарних віршів та шматочками чужих думок, вичитаних колись із книжок. Горізький варяд, потрібний Васі для рішучого виступу, викликає тільки слюзи у цього „сина землі, загубленого у сірому тумані буденщини“. Так Вася змагається проти буденщини легеням, приємним чадом горілки („Син землі“).

Ось вам „день з життя кислої людини“ („Ліжко під дверима“ ст. 89); „Умивання. Чай „Висоцького“. Жалісне—„який ти блідий Ромчуку“ від тьоти і солідне резонаторське: „Треба, голубе, поправлятися, риб'ячий жир пити“—від дяді. Рука тьотина. Губи дядіні. Старий облізлий піднятий комір пальця... Вулиця просто. Вулиця ліворуч і знов просто. Служба, рахівниця, дам од цигарок“... Роман Петрович добре розуміє, що так легко душу загубити, коли не гріти її, не думати „ні про що таке... високе; він таки подумався, що треба перестати бути „Ромчиком“ і вибратися з цієї пастки, з цього ліжка під дверима на вільну квартиру“... чи зваятяться ж він це зробити?

В кожнім майже а оповіданні Л. Пахаревського ви знайдете варіанти

на ту саму тему—буденщина страшна, вона затягає людину в bagno сирого животиння без барв, без сорівання; з нею треба боротися всіма засобами. Дарма, що думка ля відгонить шаблон, але „шаблони“ не всі тому погані, що невирні або фальшиві, а тому, що буденщина їх затерла і велика заслуга того письменника, що зможе показати справжній блиск тих звичайних істот.

Ан. Васильченко.

Театр і музика.

— Музичний сад. У вівторок, 4 мая, д. Шнеєфот, дав вечір Вагнера. В програмі стояли уривки з опер „Рієнці“, „Летючий голандець“, „Тангейзер“, „Валькірія“, „Загин богів“, „Трістан і Ізольда“, „Нюрнберзькі майстерзінгери“ й „Парсифаль“ та оркестрова мініатюра „Сни“. Такаовитий маестро провів ую програму майже в однаковим захопленням і розумінням духу виконаних творів. Де-які теми д. Шнеєфота, правда, можуть показатись мало умотиваними, де-які відтінки сини й руху—занадто приблизними. Де-які інструментальні голоси, особливо валторни й віолончелі, також можуть вважатись не зовсім ідеальними. Але ці всі дрібні хиби зникають перед величезною працьовитістю нового дирижора, перед благородством його художніх намірів і перед високою його музикального авторитету.

Губки на концерті було чимало. Ї могло б бути ще більше, коли б дирекція саду цього року не загаяла такої дрібязкової економії на афішах, газетних оповістках і програмах. Особливо досадна ця економія на програмах: тепер на них уже нема ні імен соловців, ні пояснюючого тексту до значніших музикальних п'єс, ні анонсів про дальші концерти—повна байдикисть до слухачів.

М. Григ...

— Гастролі Началова в Києві. В киявському театрі „Соловцов“ 22, 23 і 24 мая відбуються гастрольні спектаклі артиста Московського художнього театру В. Началова. Підуть такі п'єси: „Іванов“ А. Чехова, „Бранд“ Г. Ібсена та „На дні“ М. Горького. В спектаклях візьме участь артистка Імператорського Малого театру Н. Смірнова.

— Гастролі П. Сансганського. 4 мая в Полтаві, в трупі Светлова, Левченка й Марусіна була друга гастроль славетного артиста П. Сансганського. Ішла „Суєта“. 6 мая третя гастроль—„Запорожець за Дунаєм“. На першому спектаклі („Наталка Полтавка“) полтавці широкі втали П. К. і вшанували його вінком.

— Гастролі П. Сансганського. 4 мая в Полтаві, в трупі Светлова, Левченка й Марусіна була друга гастроль славетного артиста П. Сансганського. Ішла „Суєта“.

— Група А. Рибченка. Одночасно з групою Т. Колесниченка грає в Вороніжці друга група—А. Рибченка. Ця група не має великого успіху і великих зборів не робить. Спектаклі її відбуваються в народних домі.

— Група Т. Колесниченка в Вороніжі. В літнім театрі городського саду в Вороніжі з 19-го априля грає українська трупа Т. Колесниченка. Трупа така: живоий персонал—ліка Атанашанка, Давидова, Ермоловська, Ізвелькова, Крамаренко, Котова, Королєнко, Мельникова, Підопригора, Потатуха, Проскура, Раделька, Суходольська; чоловічий персонал: д.д. Булава, Васильєв, Грешня, Жихарський, Загаруйко, Ізвєков, Кожедуб, Колесниченко, Кіпорєнко, Ласкавий, Мельник, Мухін, Наварєнко, Нікітін, Проскура, Потатуха, Петів, Рядцов, Савченко, Сергієнко, Яворський. За перший тиждень були виставлені такі п'єси: „Маруся Богуславка“, „Нахмарило“, „Каторжна“, „Пан Шкударевич“, „Така її доля“, „Вій“ і „Циганка Аза“.

Усі вистави пройшли при повних зборах.

ДОПИСИ.

(Од власн. кореспондентів).

М-но БИЛА-ЦЕРНВА, васильківського повіту (ва Київщини). Затяжана справа. 24 февраля цього року чергове засідання киявського губ. присуєствія по справах селянських визнало бажаним, як з погляду зовнішнього благоуєрства нашого містечка, так і для розвитку місцевої промисловости і інших вигод, зробити в Білої-Церкви-город, але присілки: Александрія, Рожок і Заріччя, що тепер уходить за склад містечка, повинні лишитись окремо од майбутнього городу і зберегти своє селянське управління. Ця справа, — говорилось наприкінці і замітці, — через генерал-губернатора піде в міністерство, де її остаточно вирішать. Одначе справа в міністерство не пішла, а цими днями генерал-губернатор повернув її в губернське присуєствіє для вияснення де-яких питаннів економічного, фінансового, адміністративного і статистичного характеру, а також щоб з'ясувати, якої думки що до перетворення містечка на город тримаються губернські інституції: губернське правління, земська управа, судова палата то що.

А тимчасом в містечкові потрібне негайне поліпшення. Брукованих улиц на все містечко—5,700 сажнів, всі вони вимагають капіталу.

ного ремонту. З кількох газових ліхтарів, що стоять на головних улицах, світиться тільки ті, що стоять біля будинку графині Браницької. Санітарією порядкує санітарно-виконавча комісія, що не має й копійки за душею. Люде живляться водою з р. Рось, що страшенно забруднена і, як свідчить лікар Паргамін, через це тут звила собі кубло всякі пошесні хвороби. Оселі нічим не забезпечені од вогню, бо на все містечко є один поганенький пожежний „обоз“, з 10 чол. пожежних і 15 коней.

С. САРАНИНКА, балтського повіту (на Поділлі). На все наше велике село є одна тільки одношласова школа народня хлопчача і церковно-приходська дівчача. Та, що для хлопців, така стара, що ось-ось може завалитись. Обшарпана і обдєрта во всіх боків, стеля зовсім повисла. Вчитель не знає що його вже й робити. Скільки разів вже заявляв селянам, але вони мовчать, бо немає у їх коштів, щоб чим поосити. Він писав і у земство, але й воно відлосило в проханьям до селян, щоб вони помогли йому трохи, та селяне одмовились.

Як що земство не поправить школи на свій кошт, то на другий рік село може востатись зовсім без школи, бо страшно пускати туди дітей.

Справочний одділ.

Напередодні відомості. Четверг, 6-го мая. Св. пр. Іона многостр., мч. Днісїя. Народження Царя Імператора. Сх. сон. 4 год. 8 хв., зах. сон. 7 год. 45 хв.

ДАЧНІ ПОЇЗДИ.

(з 1-го мая по 15 сент.)

Півд.-Захід. залізниця.

ОДХОДЯТЬ:

3 Київ до Боярки. 7 г. 25 хв. р., 8 г. 20 хв. р., 10 г. 50 хв. р., 1 г. д., 3 г. 15 хв. д., 4 г. 35 хв. д., 5 г. д., 6 г. 30 хв. в., 9 г. 10 хв. в., 11 г. 20 хв. н., 12 г. 10 хв. н., 12 г. 30 хв. н.

3 Боярки до Києва. 5 г. 24 хв. р., 6 г. 5 хв. р., 6 г. 37 хв. р., 8 г. 30 хв. р., 11 г. 12 хв. р., 3 г. 27 хв. д., 5 г. 5 хв. д., 5 г. 26 хв. д., 6 г. 59 хв. д., 8 г. 3 хв. в., 8 г. 23 хв. в., 12 г. 20 хв. н. (в дві спектаківи).

*) Поїзди, помічені зірочкою, ходять тільки що-неділі і у свята.

3 Київ до Мотовилівки. 7 г. 25 хв. р., 8 г. 20 хв. р., 10 г. ранку*, 10 г. 50 хв. р., 1 г. д., 3 г. 15 хв. д., 4 г. 35 хв. д., 5 г. д., 7 г. 40 хв. в., 9 г. 10 хв. в., 11 г. 20 хв. н., 12 г. 10 хв. н., 12 г. 30 хв. н.

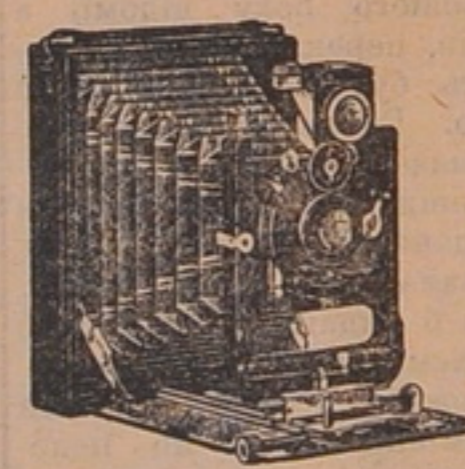
3 Мотовилівки до Києва. 4 г. 19 хв. р., 4 г. 59 хв. р., 5 г. 43 хв. р., 7 г. 43 хв. р., 8 г. 24 хв. р., 9 г. 50 хв. р., 10 г. 30 хв. р., 2 г. 36 хв. д., 4 г. 38 хв. д., 6 г. 12 хв. в., 7 г. 29 хв. в., 8 г. 43 хв. в., 9 г. 10 хв. в.

*) Поїзди, помічені зірочкою, ходять тільки що-неділі і у свята.

3 Київ до Бородянки. 8 г. 5 хв. р., 11 г. 5 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 3 г. д., 4 г. 20 хв. д., 5 г. 19 хв. д., 8 г. 45 хв. д.

3 Бородянки до Києва. 4 г. 17 хв. р., 6 г. 30 хв. р., 7 г. 19 хв. р., 4 г. 47 хв. д., 6 г. 12 хв. в., 8 г. 50 хв. в., 12 г. 7 хв. д.

3 Київ до Тетерева. 11 г. 5 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 3 г. д., 4 г. 20 хв. д.

УКРАЇНСЬКИЙ фотографічний склад, Київ, Прорізна вул. № 28.

Пропонує фотографам професіоналам і любителям всякі фотографічні матеріали за справедливу ціну. Власний виріб фірмєнних фотографічних бланків.

НОВА КНИЖКА: Императорская Академія Наукъ. „Объ отмѣнѣ стѣсненій малорусскаго печатн. слова“. 1910 г. С.-П. Б. Друкано за дозволом Акад. Наук. 44 стор., ціна 25 коп. Продається в „Українській Книгарні“ у Києві, Безаківська № 8.

Після знесення коффіскаму постушила на продаж нова книжка М. Шаповал: СНИ ВІРИ (перший збірник віршів) вид. у Харькові, 1908 р., стор. 144, ц. 75 коп. Добувати можна в усіх українських книгарнях (Київ, Харків, Львів) і в редакції „Української Хати“. Хто виписує книжку з „Укр. Хати“, за першістю не платить. 10-1503-9

3 Тетерева до Києва. 6 г. 18 хв. р., 3 31 хв. д., 5 г. 27 хв. д., 8 г. 7 хв. в.

Москов.-Київ.-Ворон. залізниця.

3 Київ до Дарниці. 5 г. р., 9 г. 30 хв. р., 10 г. р., 12 г. 30 хв. д., 3 г. 30 хв. д., 4 г. 27 хв. д., 6 г. 4 хв. в., 7 г. 50 хв. в., 11 г. в., 11 г. 45 хв. н. 1 г. 30 х. н.

3 Дарниці до Києва. 4 г. 45 хв. р., 6 г. 45 хв. р., 7 г. 10 хв. р., 7 г. 50 хв. р., 9 г. 27 хв. р., 9 г. 57 хв. р., 11 г. 20 хв. р., 4 г. 56 хв. д., 6 г. 44 хв. в., 7 г. 20 хв. в., 10 г. 50 хв. в.

Святами пісяє спектаківи—нарочний поїзд вночі.

Редактор М. Павловський. Видавець С. Чупакошич.

Оповістки.

Одкритки українські у Марінові, Київ, Хрещатик 41. 50—54

Онанизм

доводить чоловіка до парализу, божевілля, до невчасної могили. В новій книжці „ГРЕХИ МОЛОДОСТИ“ вказано краєцї порад: як астергетись шкідливим наслідкям, знеохлюючих секретних слабувань. Найкращі засоби до вигуєвання половой кволости, тріспєра і сїфіса. Ціна в перес. 1 р. 25 к. (марками), накл. плат. 1 р. 50 к. Висл. негайно без авадатка С.-Петербург, Невський, 108—т-по „Основа“. 4-1541-2

ВИДАННЯ КНИГАРНІ Г. І. МАРКЕВИЧА

Полтава, Бульв. Котляревського. 0. Базилевич. Різна мова. Український букварь, 54 малюнки; ц. 20 к.—П. Залозний. Граматика української мови, ц. 30 к.—З. Петро. Дві казки дітям, ц. 2 к.—А. Нащеню. Запорожська слава, ц. 25 к.—Зоря нового життя, ком. 4 дії, ц. 30 к.—Г. Колесниченко. Шляма обидни, жарт в 1 дії, ц. 12 к.—А. С. Пушкін. Кака про рибакку та рибку. Перека. Кащеню, з малюнками, ц. 4 к.—Ів. Тобілевич. Драми і комедії т. V („Суєта“ і інші) з портретом і біографією автора, ц. 1 р. 50 к.—О. Степови: Архитетичний заданик ч. 1—30 к., ч. II—25 к. Архитетика ч. 1—30 к., ч. II—40 к.—Ів. Котляревський. Наталка Полтавка і спомини про „Наталку“ Ів. Тобілевича, ц. 25 к.—М. Л. Кривиничев. Повний збірник творів. Т. I (друкується). Окремі відбитки з 1 тому: „Дай серцю волю“, „Орда на 3 дні, 40 к.—„Невольник“, 5 одмін 30 к.—„Попливай у дурні“, опєрета в 3 д., 35 к.—„По рєннїт“, вод в 1 дії, 15 к.—„Вуси“, „Олеся“, „Дві сім'ї“, куплєти (друкується). „Зановіт“ Т. Гр. Шевченка. Муз. Г-го. Хор на 4 голоси, ц. 8 к. (Чистий прибуток піде на пам'ятник Шевченкові). Лістовні карти: Гетманів, письменників, пам'ятника Котляревському, будинку Ц. Г. Зємова і картин, що в будинку худ. Васильківського. Альбом пам'ятників і краєвидів Полтави. 10—1437—9

Серед темної ночі,

ПОВІСТЬ Б. ГРИНЧЕНКА. Видання 2-ге. Ціна 75 к.

Склад видання в „Українській книгарні“. Київ, Безаківська. 8. 00—1475—15

УКРАЇНСЬКИЙ фотографічний склад,

Київ, Прорізна вул. № 28.

Пропонує фотографам професіоналам і любителям всякі фотографічні матеріали за справедливу ціну. Власний виріб фірмєнних фотографічних бланків.

Акціонерне Т-во Вл. А. Долінський (Київ, Хрещатин 22, у дворі. Відділи: Казятин і Олександрівка, Київськ. губ.) ПРОПОНУЄ найновіші нафтові „Перкун“ двоохтак-двигуни „Перкун“ тної без-вентильної системи, що витрачають мало нафти і води. Двигуни при-няті воєнним міністерством. Більше 600 двигунів в роботі.

ДАМАМ ГОР. КИЇВА. Інститутська № 10, Май-стерня спеціально „Ідеал“ проп. велич. вибір остан. воєнок і просить анерату волосяних виробів „Ідеал“ увагу на примірно виповнення замовленн та на добротність матеріалу; просить не змішувати з парікаматорськими. Великий вибір гот. кучерів (більш 500р шт.), а також прядків і кіс. Одір. остан. журнал. Принал. для п.п. парікам.: фрізюр, бинди, твіль, бровєліт та више. 100-1091-48

Г. Одесса. Открыта подписка на новую общедоступную газету „Наше Слово“ Газета прогрессивнаго направления и заключает в себѣ Все отдѣлы больших провинціальных и столичных газет руководящія статьи по общественным, экономическим и политическим вопросам русской и заграничной жизни. Газетно-печатного и действия правительства. Повседневные известія (внутренние известія, последние новости и телеграммы); обзор печати, повести, рассказы и стихотворения; фельетоны по общим вопросам, научные и критические статьи; руководящія статьи по вопросам местной жизни; отчеты и обзоры думских, земских и общественных съездов, заседаний и т. п. Фельетоны на местные злобы дня. Шаржи и карикатуры. Известія изъ области науки и литературы, искусства, техники и т. п. Юридический отдѣл: вопросы и ответы. Известія изъ-за границы отъ собственных корреспондентов. Свадебны; объявления. Отчеты Государственной Думы отъ собственных корреспондентов. Цѣна отдѣльнаго номера одна копѣйка. Подписная цѣна „Наше Слово“ съ доставкой: В Одессѣ: На 1 мѣсяць—35 к., 3 мѣсяца—90 к., 6 мѣсяцев—1 р. 75 к., 12 мѣсяцев—3 р. 50 к. Для иногородних: На 1 мѣсяць—45 к., 3 мѣсяца—1 р. 20 к., 6 мѣсяцев—2 р. 25 к., 12 мѣсяцев—4 р. 50 к. Объявления: Вперед текста 30 коп. за строку текста; позаді—15 коп. Годичныя и мѣсячныя объявления по соглашению. Для изданныхъ заняті—15 к. за объявление въ 4 строки на 4 страницѣ. Пріемъ-объявленій въ конторѣ газеты ежедневно, кромѣ праздничныхъ дней отъ 10-ти часовъ утра до 7 часовъ вечера. Главная Контора: Одесса, улица Жуковскаго, 12. Телѣф. № 34—75. Редакція: Александровскій проспектъ, № 15. чт—1533—5 Редакторъ-Издатель Пом. Прис. Пов. Б. Л. Лившич.

ВИДАННЯ Товариства „ПРОСВІТА“ у Києві. 1. Драгоманов В. Про українських козаків, татар та турків. 3 додатком про життя Драгоманова. Ц. 8 коп. 2. Земельна справа в Новій Зеландії. Переказала М. З. Ціна 2 коп. 3. Левинський М. Як рятуватись при наглих випадках та каліцтвах. Ціна 3 коп. 4. Календарь „Просвіти“ на рік 1907. Ц. 15 коп. 5. Загірня М. Як визволились Шівітчі Американські Штати. Ц. 15 к. 6. Дорошенко Д. Оповідання про Ірландію. Ціна 8 коп. 7. Загірня М. Страшний ворог. Книжка про горілку. Ціна 5 коп. 8. Ів. Франко. Ліса та пасовиська. Ціна 4 коп. 9. Гринченко Б. Про грім та бласковку. Ціна 5 коп. 10. Калєдгородський П. Українці на Кубані. Ціна 5 коп. 11. Гринченко Б. Вратєв і просвіта справа на Україні за польського панування до Богдана Хмельницького. Ц. 5 коп. 12. Калєдгорь „Просвіти“ на рік 1908. Ціна 25 коп. 13. Іванович Б. Яри та піски. Ц. 4 к. 14. Весела, стп. озрив. калєндарь на рік 1908. Ц. 50 к. (Роспродано). 15. В. Лукиевич. Перека. П. Е. Сем'я у звірів, птиць, комах, риб та галив. Ц. 10 к. 16. Гр. Сьогобочний. Морські огні. Про малик та про життя на їх. Ціна 5 к. 17. Б. Гринченко. Про пустині з малюнками. Ціна 8 коп. 18. Д. Маркович. На воєному хуторі. Оповідання. Ціна 3 коп. 19. Д. Маркович. Іван з Буджакка. Шматок. Два оповідання. Ц. 4 коп. 20. М. Левинський. Забув. Шість Пейсат Лейдермана. Два оповідання. Ц. 4 к. 21. В. Корольов. Як годувати худобу. 3 5 малюнками. Ц. 10 к. 22. М. Загірня. За рідинй край. Оповідання про Орлеанську дівчану Жану Д'Арк. Ц. 7 к. 23. Н. Спартак. Оповідання про римських невольників. Ціна 5 к. 24. М. Ностомаров. Чернігівка. Бувавшия XVII віку. 3 передмов. Б. Гринченка. Ц. 40 к. 25. С. Єфремов. Тарас Шевченко. Життя його та діла. 3 мал. Ц. 10 к. 26. Каталог книжок для народнього читання. Ціна 5 коп. 27. Про Канаду, як там живуть люде. Ціна 8 коп. 28. Корольов В. Українці в Америці. 3 малюнками. Ц. 15 к. 29. Мордовець Д. Перероб. М. Загірній.—Гетьман Петро Сагайдачний, історичне оповід. (з портретом). Ц. 20 к. 30. Холодний П. Як машина говорить. Ц. 3 коп. 31. Б. С. Праца та каштат. З польської мови переклав П. Е. Ц. 8 к. 32. Квасницький Гр.—Брати Гракхи. Ціна 7 коп. 33. Доманицький В. Про Галичину та життя галицьких українців, з малюнками. Ц. 12 к. 34. Єфименцова Ол. Свят-вечір, оповідання з малюнками. Ц. 5 к. 35. В. Доманицький. Про Вуковину та життя буковинських українців. 3 малюнками. Ц. 10 к. 36. М. Ливинський. Невидимі вороги та друзі наші. Ц. 6 к. А. Кримський. Українська граматика. Научно-арастический курс. Изданіє ооставляеть собственность Т-ва „Просвіта“. Том I, выпуск I, цѣна 1 р. 10 к., выпуск 2 и 6-й—д. 65 к. томъ II, выпуск I,—д. 65 к. ИНЫШІ КНИЖКИ: Статут Товариства „Просвіта“ у Києві, заснованаго в пам'ять Т. Шевченка. Ціна 5 коп. Топи дав книжок. Виробилъ издавничя комісія Товариства. Зейдовлення Товариства „Просвіта“ за рік 1906. Складъ виданнй в Украинскихъ Книгарняхъ, Безаківська, 8. 1 В.-Волод. № 28 Д.-Н. В. 0—238—79

НОВОЕ СРЕДСТВО ДЛЯ МОЙКИ БѢЛЫХ ЮРКСИЛЬ СОВЕРШЕННО УСТРАНЯЕТ НЕОБХОДИМОСТЬ СТИРКИ БЕЗЪ ХЛОРА! БЕЗЪ СОДЫ! БЕЗЪ МЫЛА!